

КОЛОНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Редакційна колегія:

БАКАЄВ Л.О.,
доктор економічних наук, професор,
заступник директора Інституту світової економіки
і міжнародних відносин НАН України;
БІЛОУСОВ М.М.,
доктор історичних наук, професор Дипломатичної академії
України при Міністерстві закордонних справ України;
ВІДНЯНСЬКИЙ С.В.,
доктор історичних наук, професор, завідувач відділу
всесвітньої історії та міжнародних відносин
Інституту історії НАН України;
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.,
доктор економічних наук, професор;
ГОРІН О.О.,
кандидат історичних наук,
заступник Міністра закордонних справ України;
ГУБЕРСЬКИЙ Л.В.,
доктор філософських наук, професор, академік НАН України,
ректор Київського національного університету
імені Тараса Шевченка;
ГУМЕНЮК Б.І.,
доктор історичних наук, професор, ректор Дипломатичної
академії України при Міністерстві закордонних справ України;
ЖАЛОБА І.В.,
доктор історичних наук, професор Дипломатичної
академії України при Міністерстві закордонних справ України;
КОПЕЛЬ О.А.,
доктор історичних наук, професор Інституту міжнародних
відносин Київського національного університету
імені Тараса Шевченка;
КОПИЛЕНКО О.Л.,
доктор юридичних наук, професор, академік Академії правових
наук України, член-кореспондент НАН України, директор
Інституту законодавства Верховної Ради України;
КУЛЬЧИЦЬКИЙ С.В.,
доктор історичних наук, професор, зав. відділом
Інституту історії України НАН України;
МАНЖОЛА В.А.,
доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри
міжнародних відносин і зовнішньої політики Інституту
міжнародних відносин Київського національного університету
імені Тараса Шевченка;
МОТИЛЬ О.Дж.,
професор політології, заступник директора Університету
Рутгерс (Нью-Джерсі, США);
ПАЗЕНОК В.С.,
доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН
України, академік Української академії політичних наук;
ПОТАШНИК С.І.,
професор, Герой України, голова Правління
ВАТ "Укргідроенерго"
ТАУКАЧ О.Г.,
головний редактор журналу;
ЦВАТИЙ В.Г.,
кандидат історичних наук, доцент, перший проректор
Дипломатичної академії України при Міністерстві
закордонних справ України;
ШКЛЯР Л.Є.,
доктор політичних наук, професор, заступник голови ВАК.

Рекомендовано до друку Вченою радою Дипломатичної
академії України при Міністерстві закордонних справ України
протокол № 01 від 13.10.2010 р.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Таукач, Володимир Семенов, Леся Савчин,
Лариса Аврамчук, Валерій Гришаков, Ірина Роговенко.

Позиція авторів не завжди збігається з позицією редакції.
Усі права захищені. Передрук матеріалів без посилання
на "Зовнішні справи" не дозволяється. Редакція не несе
відповідальності за зміст рекламних оголошень.

"Зовнішні справи", науковий журнал
2010, № 7–8. Виходить щомісяця.
Засновники – Міністерство закордонних справ України,
Дипломатична академія України при Міністерстві
закордонних справ України, Державне підприємство "Журнал
Міністерства закордонних справ України "Політика і час".
Адреса редакції: 01018, м. Київ, Михайлівська площа, 1.
Телефон/факс: 38 044 279 39 18
Електронна пошта: o.taukach@mfa.gov.ua
www.uaforeignaffairs.com
Видавець: ДП "Політика і час"
Реєстраційне свідоцтво КВ № 14838-3809 ПР
від 29 грудня 2008 р.
Друк: ТОВ "Вістка".
Тираж 1000 примірників.
Відпускна ціна редакції – 10 гривень.
Передплатний індекс: 74402.
"Зовнішні справи", 2010.

На наших обкладинках:
1 стор. – малюнок Миколи Арнаєва, Болгарія

Одного разу жінці наснився сон, ніби прийшла
вона до магазину, а там за прилавком стоїть Гос-
подь Бог.

– Господи! Це Ти! – зраділо вигукнула вона.

– Так, це Я.

– А що в Тебе можна придбати?

– У Мене можна придбати все, – прозвучала від-
повідь.

– Тоді дай мені, будь ласка, здоров'я, щастя, лю-
бові, успіху та багато грошей.

Бог доброзичливо усміхнувся і пішов у підсобне
приміщення за замовленим товаром.

Через деякий час він повернувся з маленькою
паперовою коробочкою.

– І це все!? – розчаровано запитала вражена
жінка.

– Так, це все, – відповів Бог. І додав, – а хіба ти
не знала, що у моїй крамниці продається тільки
насіння?

Читаймося!

Наш передплатний індекс 74402

Передплатити „Зовнішні справи” ви можете у наших партнерів:

- ДП „Преса” Тел./факс: +38 (044) 289-07-74;
- ТОВ „НВП „Ідея”, вул. Артема, 84, м. Донецьк. Тел. +38 (062) 304-20-22;
- ООО Фірма „Періодика” Тел. + 38(044) 550-94-51, +38 (044) 550-41-33, через термінали самообслуговування мережі “24 nonstop” та в мережі Інтернет на сайті www.epodpiska.com;
- АТЗТ „Саміт” (Київ, 044), 521-40-50 (багатокан.), 521-23-75;
ТОВ „Саміт-Кременчук” (Кременчук, 0536(6)), 5-69-27, 777-971, 779-755;
філія ТОВ „Саміт-Кременчук” (Полтава, 0532), 63-68-40;
ДП „Саміт-Дніпропетровськ” (Дніпропетровськ, 056), 370-44-23, 370-45-12;
АТЗТ „Саміт-Харків” (Харків, 0577), 142-260, 142-261;
ДП „Саміт-Крим”, (Сімферополь, 0652), 516-355, 516-356;
філія ДП „Саміт-Крим” (Ялта, 0654), 32-41-35,

або придбати в роздріб у редакції журналу „Зовнішні справи” за адресою:
01025, м. Київ-25, вул. Велика Житомирська, 2. Тел./факс: +38 (044) 279-39-18.
Відпускна ціна видання – 10 гривень.

Маріупольська складова українсько-кіпрського діалогу

Костянтин БАЛАБАНОВ,
професор, ректор Маріупольського державного
університету,
Почесний консул Республіки Кіпр у Маріуполі

У квітні цього року на запрошення директора Фонду «Анастасіос Г. Левендіс», всесвітньовідомого вченого, почесного професора Кембріджського, Сорбонського, Афіньського, Маріупольського державного та багатьох інших престижних університетів Васоса Карайоргіса мені довелося у черговий раз відвідати Республіки Кіпр.

Центральним пунктом візиту стала зустріч із Президентом Республіки Кіпр Дімітрісом Хрістофіасом, яка проходила в теплій та дружній обстановці. Під час 30-хвилинної розмови ми обговорювали питання двостороннього українсько-кіпрського співробітництва в галузі освіти, науки і культури. Мені, як ректору, було надзвичайно приємно, що Президент Кіпру відзначив важливу роль Маріупольського державного гуманітарного університету в розвитку співробітництва між

Республікою Кіпр та Україною. Він висловив зацікавленість у подальшому зміцненні міждержавних відносин.

Також було проведено ряд зустрічей і переговорів з Головою Адміністрації Президента Республіки Кіпр, Почесним професором МДУ Георгіосом Якову. Важливо зазначити, що Г.Якову є мудрим, авторитетним і досвідченим політиком і легендарним дипломатом. У різні часи він успішно працював послом Республіки Кіпр в Німеччині, Австрії, Швейцарії та Великій Британії. Майже 15 років Г.Якову був Міністром закордонних справ Кіпру (в різні роки) і багато зробив для справи зміцнення міжнародного авторитету Республіки Кіпр, розвитку дружніх відносин між українським і кіпрським народами.

У ході зустрічі з Міністром освіти і культури Республіки Кіпр, професором

Наша довідка

Почесне консульство Республіки Кіпр у Маріуполі

МДУ та мальовничий острів пов'язують багаторічна дружба та взаємовигідні ділові відносини. У 2006 році на базі тоді ще гуманітарного університету було відкрито Почесне консульство Республіки Кіпр у Маріуполі, Почесним консулом був призначений Костянтин Балабанов. До консульського округу ввійшли Донецька, Запорізька, Луганська та Дніпропетровська області. Відкриття Почесного Консульства Республіки Кіпр у Маріуполі дозволило вже сьогодні значно розширити співпрацю між народами двох дружніх країн у галузі економіки, торгівлі, сільськогосподарства, туризму, освіти, науки та культури та надалі сприятиме налагодженню міжнародного діалогу.

Стосовно візової політики. Процедура видачі віз знаходиться у сфері національної юрисдикції. Як приклад – деякі статистичні дані. Стосовно робочих віз: на 10 жінок, які виїжджають працювати на Кіпр, припадає 1 чоловік, 35% жінок працюють у сільськогосподарській галузі, 59% – влаштовуються в заклади сфери обслуговування, 6% працюють домогосподарками.

Стосовно туристичних віз. Кількість відмов не перевищує 3,6%, багато справ було переглянуто з подальшим позитивним рішенням. За 2 роки 12% туристів отримали в нашому консульстві 3 і більше в'їзних віз. 28 випускників МДУ працюють на Кіпрі: в банках, судноплавних і адвокатських конторах, в туристичних агентствах, у сфері послуг, деякі мають власний бізнес.

Андреасом Дімітріу ми всебічно обговорили різні аспекти подальшої спільної роботи МДУ і міністерства. У ході переговорів було досягнуто домовленості про, що Міністерство освіти та культури Республіки Кіпр виступить у числі організаторів і спонсорів міжнародної науково-практичної конференції на тему: «Наука і освіта у сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва», яка відбудеться в травні 2011 року на базі маріупольського університету і буде присвячена 20-річчю МДУ. Також організаторами цієї конференції висловили готовність виступити Фонд «Анастасіос Г. Левендіс», Кіпрський університет та ін. Андреас Дімітріу підтвердив зацікавленість у розвитку співробітництва між Міністерством освіти і культури

Республіки Кіпр і Міністерством освіти і науки України й передав письмове запрошення Міністру освіти та науки України Дмитру Табачнику відвідати Республіку Кіпр і провести переговори щодо подальшого співробітництва двох країн у галузі освіти та науки.

Також відбулися зустрічі та переговори з директором департаменту вищої та середньої освіти Міністерства освіти та культури Республіки Кіпр Евстасіосом Михайлом, старшим фахівцем департаменту Елені Мелі, з вуст яких прозвучали запевнення у тому, що міністерство і надалі всіляко підтримуватиме діяльність Маріупольського державного гуманітарного університету.

Під час зустрічі з Міністром закордонних справ Республіки Кіпр Маркосом Кіпріану була досягнута до-

Під час зустрічі К. Балабанова (ліворуч) з Президентом Республіки Кіпр Дімітрісом Хрістофіасом (у центрі) та з Головою Адміністрації Президента Республіки Кіпр, Почесним професором МДУ Георгіосом Якову (праворуч)

мовленість про стажування в Міністерстві закордонних справ Республіки Кіпр для 7 кращих студентів-випускників спеціальності «Міжнародні відносини» МДГУ.

МДУ встановив і підтримує тісні ділові та дружні відносини з Кіпрським університетом. На його базі завдяки підтримці Фонду «Анастасіос Г. Левендіс» молоді аспіранти та викладачі МДУ мають змогу працювати над дисертаційними дослідженнями впродовж трьох-шести місяців. Більш 10 викладачів МДУ брали участь в таких наукових програмах. Крім цього, Фондом «Анастасіос Г. Левендіс» у 2009 році було виділено 5 індивідуальних грантів для викладачів університету, які завершують написання кандидатських дисертацій, пов'язаних з проблематикою вивчення діалектів новогрецької мови.

За активного сприяння та фінансової допомоги Фонду

«Анастасіос Г. Левендіс» на базі МДУ були проведені дві широкомасштабні міжнародні науково-практичні конференції: «Відкритий діалог: влада, промисловість та громадянське суспільство. Сталий розвиток довкілля в Україні» (2006 рік) та «Розвиток еллінізму в Україні у XVIII–XXI ст.» (2007 рік). Фонд також профінансував відкриття унікальної бібліотеки елліністичних студій «Константинос Левендіс» при МДГУ, фонд якої становить понад 14 тис. примірників наукової, художньої, довідкової літератури англійською, німецькою, новогрецькою та іншими мовами.

Варто також зазначити ще один успішний спільний проект МДУ і Фонду «Анастасіос Г. Левендіс» – підготовка та видання «Антології кіпрської літератури» новогрецькою та російською мовами.

2009 року Фонд встановив стипендії для перемож-

ців Всеукраїнської олімпіади з новогрецької мови, історії і культури для студентів і школярів, яка проводиться на базі МДУ. Слід зазначити, що ці стипендії щорічно вручаються переможцям Всеукраїнської олімпіади з новогрецької мови. Таким чином, можна стверджувати, що міжнародна діяльність окремого українського університету створила унікальну ситуацію, коли іноземні партнери українського вищого навчального закладу фінансово заохочують проведення конкретного напрямку Всеукраїнської олімпіади та Всеукраїнського конкурсу.

Важливо зазначити, що фінансування програм, спрямованих на допомогу у реставрації будинку Одеського археологічного музею, Білгород-Дністровського храму, унікальних манускриптів з бібліотеки Харківського національного університету імені Василя Каразіна – це все робота Фонду

«Анастасіос Г. Левендіс».

У ході переговорів з ректором Кіпрського університету, професором Ставросом Зеніосом були обговорені результати спільно реалізованих програм з 2005 року, досягнуті домовленості про збільшення їх кількості та учасників. Так, щорічно Кіпрський університет виділяє 5 індивідуальних грантів для вивчення новогрецької мови, історії та культури Кіпру. Окрім студентів МДГУ, у зазначених програмах беруть участь і аспіранти університету.

Кіпрський університет вже з вересня цього року виділяє стипендії для студентів, викладачів і випускників університету – учасників післядипломних програм Кіпрського університету, а також 2 стипендії для навчання за програмою MBA. У цьому році професор Зеніос планує відвідати МДГУ. У ході майбутнього візиту між Кіпрським і Маріупольським гуманітарним університетами буде підписано угоду про студентські обміни в рамках програми ERASMUS, що відкриває нові можливості для розвитку студентської мобільності.

У наших активах також – підписані нові договори про співпрацю з вищими навчальними закладами Кіпру в особі ректора Університету Нікосії Міхаліса Атталідаса та президента Університету Фредеріка Міхаліса Фредеріку. Результатом переговорів стали домовленості про участь студентів і викладачів МДГУ в програмах цих університетів, а також перспективи розвитку спільних магістерських програм. Крім того, кіпрські колеги запросили наших студентів взяти участь у роботі Дипломатичної школи Університету Нікосії.

Питання розвитку двостороннього співробітництва також обговорювалися з Президентом Національного олімпійського комітету Республіки Кіпр, екс-мініс-

З Міністром освіти та культури Республіки Кіпр, професором Андреасом Дімітріу (в центрі) та директором департаменту вищої та середньої освіти Евстасіосом Михаїлом (Нікосія, Кіпр, 2010 р.)

тром освіти і культури Кіпру, членом правління Університету Фредеріка, Почесним професором МДГУ Ураніосом Іоаннідісом, а також експрезидентом Ради греків Європи паном Ангелосом Асланідісом.

Святкування 50-річчя проголошення незалежності Республіки Кіпр у Маріуполі нинішньої осені додало нові життєствердуючі акорди до поліфонії українсько-кіпрських відносин. У межах заходів, приурочених до урочистостей з нагоди піввікового ювілею незалежності волелюбного народу кіпріотів, Почесне консульство Республіки Кіпр у Маріуполі провело виставку фотографій майбутньої журналістки студентки МДГУ Анастасії Плотнікової під назвою «Кіпром з фотокамерою, весна 2009». До експозиції увійшло 44 фотороботи, які Анастасія зробила під час перебування на стажуванні в прес-службі Уряду Республіки Кіпр у 2009 році. Багатогранна краса острова, його історія, біль і

трагедія, оптимізм і легка вдача кіпріотів, віддзеркалені фотокамерою маріупольської студентки, знайшли не лише відгук серед відвідувачів, а й щире бажання вивчати культуру, мову і традиції Кіпру, щоб отримати змогу побачити його не тільки на фотографіях, а й на власні очі.

До 50-ї річниці незалежності Кіпру Почесне консульство Республіки Кіпр також ініціювало проведення виставки дитячого малюнку «Кіпр очима дітей». Як організатори, ми ставили собі за мету показати острів таким, як його уявляють діти: його мальовничу природу, багату історію, загадкову міфологію, веселий та гостинний народ. Експозиція містила 50 малюнків, виконаних різними техніками: акварель, гуаш, кольорові олівці. Вік художників від 8 до 15 років. На прохання Фонду «Анастасіос Г. Левендіс» експозицію буде збільшено до 100 робіт і наступного року її урочисте відкриття відбудеться в сто-

лиці острову – Нікосії. Планиється, що у відкритті виставки візьме участь Президент Республіки Кіпр Д. Христофіас. А самі діти матимуть змогу відпочити на Кіпрі в серпні 2011 – усі кошти для організації програми відпочинку бере на себе Фонд «Анастасіос Г. Левендіс».

Також до святкування 50-

річчя незалежності Кіпру долучилася Ліга політологів-міжнародників «ДИП-КОРПУС», ініціювавши проведення Інтернет-вікторини «КІПРіада-50», про що журнал «Зовнішні справи» повідомляв у попередньому числі. Вікторина відбулася 14 жовтня 2010 року у мережі Інтернет. За її результатами призові місця вибороли:

1 місце – Кардаш Марія Вікторівна (Київ)

2 місце – Жамба Олександр Олегович (Тульчин)

3 місце – Луцкай Юлія Анатоліївна (Запоріжжя)

За традицією, переможці одержали сувеніри та корисну літературу з міжнародних відносин і країнознавства.

Різноманітні форми співпраці з зарубіжними університетами, державними установами, політичними лідерами, громадськими організаціями і фондами Італії, Греції, Кіпру, Польщі, Ізраїлю, Франції, Великої Британії, Іспанії, ФРН, Росії, КНР та інших країн дозволяють Маріупольському державному гуманітарному університету успішно реалізовувати широкомасштабні освітні проекти, проводити спільні наукові дослідження, сприяти культурному обміну та спілкуванню на

Після підписання договору про співробітництво між МДГУ та Університетом Фредеріка. На фото: президент Університету Фредеріка Міхаліс Фредеріку (ліворуч), ректор МДГУ Костянтин Балабанов та експ-міністр освіти і культури, президент Національного олімпійського комітету Республіки Кіпр, почесний професор МДГУ Ураніос Іоаннідіс

особистому рівні. Все це краплина за краплиною додає до незворотності процесу євроінтеграції України, результатом якого, поруч із іншим, стане високоякісна національна вища освіта, конкурентоспроможна на світовому рівні.

МДГУ одним з перших вузів України в 2004 році в Болонському університеті підписав Велику Хартію університетів, а вже в 2005 році вперше в Україні на базі МДГУ відбулося засідання Наглядової ради Великої Хартії університетів. У ході засідання відомі ректори, професори європейських університетів і України високо оцінили міжнародну діяльність мариупольського університету, відзначили якісну підготовку студентів. У нашому університеті розроблена власна модель міжнародної діяльності, інноваційна за формою і поліфункціональна за змістом, яку ми успішно втілюємо у життя. Міжнародна діяльність допомагає розвивати матеріально-технічну базу університету, підвищувати якість підготовки спеціалі-

тів, проводити спільні наукові дослідження.

Щороку понад 300 викладачів та студентів МДГУ беруть участь в освітніх, наукових та культурних програмах більше ніж у 20 країнах світу. За останні 5 років університет відвідали понад 100 офіційних зарубіжних

делегаций з 22 країн світу, у тому числі президенти, прем'єр-міністри, депутати Європарламенту, міністри, губернатори областей, мери міст, послы, ректори та професори зарубіжних університетів.

У структурі університету успішно працюють Пред-

ставництво Європейської організації публічного права, Представництво міжнародної спілки «Данте Аліґ'єрі», Міжнародний центр з навколишнього середовища, Центр гендерних досліджень і освіти, Регіональний пункт європейської інформації, Інститут українсько-грецької дружби та елліністичних досліджень, Італійський, Китайський, Ізраїльський, Грецький, Польський культурні центри. Це дозволило Маріупольському державному гуманітарному університету увійти до складу багатьох міжнародних впливових організацій: Асоціації Середземноморських університетів (Мессіна), Європейської організації публічного права (Афіни), Асоціації юридичних ВНЗ країн СНД (Москва) та інших.

Такі результати міжнародного співробітництва свідчать про високий потенціал «народної дипломатії» щодо зміцнення позитивного іміджу Української держави на Кіпрі, а також в країнах ЄС.

Відкриття виставки фотографій студентки МДУ Анастасії Плотнікової «Кіпром з фотокамерою, весна 2009» з нагоди 50-річчя проголошення незалежності Республіки Кіпр